Any tercer - II.ª Epoca - N.º 78

Dissabte 25 d'Abril 1925

Justícia Social

15 cts. SETMANARI SOCIALISTA Redacció: Guardia, 14, pral. - BARCELONA

> Quan serà comprès que el patriotisme consisteix, sobre tot, en fer la pàtria digna?
>
> *GABRIEL ALOMAR*

Política i finances

Ens creuríem prestar un bon servei als nostres lectors si conseguissim impresionar la mentalitat llur amb l'idea de que el nirvi de tota política i la balança de tot moviment determinant en la vida dels pobles és de naturalesa econòmica i es regeix per les dures lleis econòmiques. Per això som socialistes, perquè desitjem anar al moll de l'os dels problemes vivents. El de més no és fullaraca com alguns socialistes diuen i creuen. Però la base, l'essència dels problemes, la trobareu sempre en els fets econòmics i llur desplegament i motivació han d'ésser sempre la principal guia.

En els medis no socialistes de Catalunya i particularment en aquells nuclis —ben migrats per cert— que conserven devocions lliberals, detesten el socialisme perquè parla de lleis invulnerables, de fatalisme històric i de materialisme hermètic. Creuen que això perjudica l'ideal i que empresona l'esperit. No veuen que la gran finalitat socialista és la superació d'aquestes lleis que avui i sempre han reduit el diafragma polític i social a la grossera visió de les necessitats animals del grup privilegiat, més extens o més limitat segons les circumstàncies i les èpoques. L'ideal socialista és la solució radical d'aquesta qüestió del dret a la vida per a donar lloc a la lliure volada de l'esperit. Ens planyem de les tristes condicions en que viuen els productors, però ens repugnaria que arribessin a adquirir un relatiu benestar dintre el règim precari actual car la conservació d'aquell benestar els impossibilita de capir les belleses de una vida més lliure, més espiritual i més digna.

Quan algú vol distreure's d'aquesta inexorabilitat de les lleis econòmiques, la balança ens dona una forta sotregada per tal de rehabilitar el seu indiscutible prestigi. Acabem de presenciar el drama de punició de les veleitats ideològiques. Herriot ha sigut obligat a dimitir. Perquè? Perquè ha volgut suprimir l'Ambaixada francesa prop del Vaticà? Perquè intentava extendre a Alsàcia i Lorena el laicisme que regeix a la resta de França? No. Herriot ha caigut per una qüestió de finances. A Herriot se li han fet càrrecs perquè havia siguit el camí que havia trobat obert i són els mateixos que l'obriren els que l'han senyalat com un subjecte de perill. Però això també era una excusa. La realitat era un altra.

França té un deute, un deute fabulós que absorveix més de la meitat dels seus ingressos normals pel sol pagament de les obligacions derivades d'aquest deute. Això fa que quedi curta cada any i que al costat del deute consolidat i fixe tingui un deute flotant que fluctua en els vuitanta miliards de francs i desgracia el seu crèdit i la seva moneda. Però França no és pobra. França té recursos inesgotables. El món que la va veure vençuda i arruinada en 1815 la va veure poixant i emprenadora en 1823. Europa que la va veure caure en 1870, la vegé emergir robusta i rejovenida del desastre. Es ara que ha guanyat la guerra, ara que ha tingut aliats poderosos, ara que cobra quantioses indemnitzacions d'Alemanya, que França vacil·la i semble devorada per un cranc més fort que totes les seves energies vitals i totes les seves fonts inexauribles de riquesa.

La cosa és ben senzilla. En 1823, en 1870, i sempre, els treballadors de França arrencaren de llur suor i de llur sang l'energia fecondant, la plasma de la nova estructuració econòmica que havia de sobreviure a la riquesa destruida o desorganitzada. Però ara el Socialisme s'ha filtrat tant en la vida col·lectiva que el problema és infinitament més complicat. I per tornes, hi ha a França, com a altres terres, una massa organitzada amb una influència política determinant —la massa socialista— que priva d'aplicar a la greu malaltia el remei simple i acreditat des de temps immemorial dels impostos indirectes el qual traduit en llengua vulgar és com dir «que paguin els pobres». Ara la cosa és sèria. Les necessitats són apremiants. I si un govern ha de viure amb l'apoi del grup socialista, haurà d'acontentar-se de les solucions que aquest li dongui. I la solució és una: impost sobre el capital. No n'hi ha d'altra. Sigui avui, sigui demà, haurà d'aplicar-se. De res valdrà haver fet caure a Herriot. De res valdrà fer caure als seus successors. El propi Poincaré, el mateix Millerand, governi qui governi, haurà d'adoptar aviat o tard aquesta mesura o un altra de més radical.

Veus-aquí el factor econòmic que domina i que modela les situacions. No repiquen les campanes els elements clericals, que no són pas massa ignocents per creure que han guanyat la batalla. La qüestió del Vaticà els enternia i els fèia posar tràgics. La qüestió del Banc de França els fa posar serios i agressius. Més terrible que la separació de l'Església i de l'Estat és la separació del Govern i de la Banca. Però caldrà tenir calma i no afrontar un perill pitjor. De moment hauràn de renunciar a l'il·lusió de veure rehabilitada la moneda sense sacrifici. Les ventatjes calculades es tornaràn càrregues indeclinables. I de Frances n'hi han moltes, i hen aprop de casa trobariem aquells que passen per tot—per l'iniqua política financiera de l'Estat—en la confiança de que el remei vindrà com sempre i que els pobres pagaràn més aviat o més tard. Meditin i sospesin bé la inflexibitat de les lleis econòmiques i no oblidin el cas de Rússia, de Turquia, de Mèxic i d'altres països a on la tensió va portar la ruptura i a on els que comptaven que «qui dia passa, any empeny», varen trobar-se impensadament al carrer i ara s'aconsolarien de pagar aquella petita part de llurs sobrances que entregada oportunament els hi hauria evitat calamitats pitjors.

La força del costum

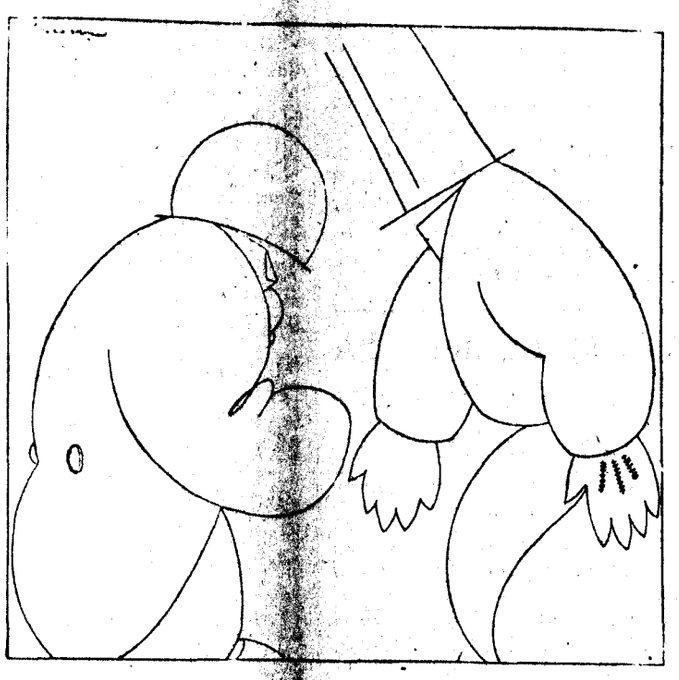

—Altra vegada d'epet, Sr. Jaqué?
—Ja ho pot veure, Sr. Frac. I vosté?
—Doncs, de «xampany d'honor»...
—Quin temps, senyor!...

LA FINESTRA OBERTA

LES VICTORIES PARCIALS

S'ha publicat una disposició aclaratòria de l'Estatut municipal en virtut de la qual seran declarats veïns del municipi on estiguin empadronats i hi portin dos anys de residència o hi exerceixin algun càrrec públic, adquirint la plenitut de drets—entre altres, el dret electoral—que la condició de vei confereix, «los varones de 23 y 24 años y hembras de estas mismas edades que con arreglo a la legislación civil aplicables a cada uno, se hallen emancipados por haber llegado a la mayoría de edad. No adquiriràn, por tanto, los derechos de vecindad hasta los veinticinco años, quienes estuvieran sometidos a legislación foral en la que se exija haberlos cumplido para disfrutar la mayoría de edad.»

Tenint els catalans el nostre Dret foral, que no reconeix la major edad fins els 25 anys, gaudiràn, a Catalunya, de la plenitut de drets esmentada: els catalans, des de que compleixin els 25 anys, i els individuus acullits a la legislació civil comú, des de que compleixin 23.

Es una prova de respecte del poder públic envers el Dret Català que cal agraïr com se mereix. No representa la implantació integral, reiteradament demanada, del Dret Particular de Catalunya, però és, en aquest sentit una remarcable concessió parcial.

En una important casa de comerç, els dependents demanaren l'implantació de la setmana anglesa, oferint, en camvi, treballar mitja hora més cada dia per compensar la tarda del dissabte. El burgès estudià la petició i els digué: —Sento no poder satisfer per complet la vostra demanda; pero hi consento, en part: des d'ara, ACCEDINT AL QUE DEMANEU, treballareu mitja hora més cada dia.

Airet

El deure d'aquesta hora

Estem fatalment lligats als grans fets económics, no hem d'oblidar-ho mai, i no ens podrem sustreure a la seva acció fins que l'estructura de l'actual societat capitalista sigui savia i generosament canviada.

El nostre deure ens apareix, doncs, ben clarament assenyalat: Tots els instruments de lluita—sindical, cooperatista, polític—per a la transformació social, han d'ésser posats en joc pel proletariat amb harmònica simultaneitat i independència, sense que l'acció de cap d'ells enfebleixi la dels altres. Abandonar-ne qualsevol, per la idolàtrica submissió als dogmes metafísics, és viure amb funesta inconsciència, fora del món que trepitgem.

CRONICA HEBDOMADARIA

Política internacional

La crisi francesa

El ministeri Herriot fou formalment vençut el dia 10 d'abril al Senat. Dies ha que portava la mort al damunt i cercava l'ocasió de caure. El turmentós debat sobre finances sostingut simultàniament al Congrès i al Senat feien dolorosa la seva agonia. Perduda la votació al Senat, va dimitir, i el dia 16 va constituir-se el ministeri Painlevé. El nou President, és com Herriot, radical-socialista i el nou ministeri, com l'anterior, s'ha format a base de la *Entente des Gauches*. Sembla, doncs, que no hagi canviat fonamentalment la direcció de la política francesa. De fet, però, ha canviat totalment i la substància ideològica del famós *Cartel* ha quedat volatitzada.

El govern de Herriot ha durat deu mesos. La seva duració i les vicissituds que ha sufert durant aquest período s'assemblen quelcom a l'etapa de govern socialista que va gaudir la Gran Bretanya sota la presidència de MacDonald. Es evident que els socialistes britànics feren un paper molt més lluit, però és també molt cert que les dificultats que havia de vèncer Herriot eren més fondes i extenses. Teníem posada l'esperança en Herriot, no perquè el considéressim un geni, sinó perquè sabíem que era un home viril i honest i comptàvem que el seu candor li donaria una excepcional gosadia. No dimitim encara les nostres esperances en aquest home jove i vigorós per bé que confessem que li han mancat en més de una vegada habilitat i audàcia.

En altres ocasions hem parlat de l'estat caòtic i desastrós en que es troben les finances públiques de França a causa, principalment, de la política mesquina del Bloc republicà. Poincaré i els seus coadjutors havien apurat tots els mitjans indirectes per a anar salvant la situació i anar sortint del pas. La primera feina de Herriot havia d'haver sigut la d'inventariar totes les manipulacions practicades i llençar-se sense por a la nova ruta. Podia haver caigut senyalant un camí i podia haver caigut cinc mesos enrera, després de l'aprovació i adopció definitiva del plà Dawes. Provablement li mancava convicció i no vèia clar el camí. El lamentable és que pels pecats dels seus enemics Herriot hagi caigut i que quan ell, en el seu darrer discurs al Senat, demostrava aquesta anomalia no arrenqués altra cosa que uns aplaudiments platònics dels seus adherents i no pogués mostrar altra alternativa que el projecte de M. Monzie sotmès a la Comissió financiera del Congrès en la qual hi figuraven les tres solucions tímides i tardanes—augment fins a 45 miliards de circulació fiduciària, elevació del límit d'avenços de la Banque de France fins a 26 miliards i lleva voluntària sobre el capital d'un deu per cent pagable en cinc anys.

Aquesta lleva sobre el capital es presentava en forma complicada i de dubtosa eficàcia. Revestia el caràcter d'una suscripció de bons de Tresoreria i podia ésser feta amb crèdits contra l'Estat i factures comercials degudament garantides. Es partia del supòsit que les persones afectades per l'impost ingressaria voluntàriament el deu per cent de llur riquesa i s'els hi carregarien vigèssims del total cada trimestre, abonant-los-hi el tres per cent de llur avenços. Els que no haguessin avançat la totalitat de l'impost quedaven responsables del restant. Era, en resum, una nova hipoteca contra l'estat i una nova complicació de l'inventari de la riquesa pública de França.

El grup socialista de la Cambra va oposar-se al projecte i va anunciar la proposició d'un impost sobre el capital pur i simple. Quan la proposició hagués sigut rebutjada, hauria intentat millorar el projecte del Govern sense exposar-lo al fracàs. El grup socialista té una visió molt justa del problema i no intenta introduir a França cap novetat perillosa. Els Estats Units i Gran Bretanya han salvat el tresor públic mercès a la lleva sobre el capital. La situació de França, més castigada que aquelles dues potències, exigeix un sacrifici major però del mateix ordre. Prous avenços de la Banca, prou moneda circulant. Ingressos sòlids i abundants, i economies sense consideració en les despeses. Herriot no ha tingut caràcter ni prou independència per a fer una cosa i altra. Quan va posar a Clémentel al ministeri de Finances ja es podia dir que Herriot no tenia una concepció prou radical dels remeis que la situació exigia. Ja sabíem qui era Clémentel i els llaços que l'unien amb el món dels negocis per suposar-lo capaç de cap reforma sèria. La seva anterior etapa en el ministeri no havia entelat la seva honradesa però havia revelat el seu caràcter. De Monzie era un personatge més independent, però d'igual categoria.

De Monzie figura en la llista del nou Govern, aquest govern del *Cartel* que repudia l'herència Herriot. Painlevé, el president del ministeri, és políticament un home sense fortuna ni perspectives. El trípode que l'aguanta—Briand, Caillaux, Loucheur—és la reencarnació del lliberalisme burgès. Briand, republicà socialista, ductil, intel·ligent i conciliador, partidari de mantenir les relacions diplomàtiques amb el Vaticà. Caillaux, aspre i vulnerable, figura com un geni financier, si bé deu la seva gran notorietat ha haver sigut combatut estúpidament i es presenta com a enemic de la lleva sobre el capital. Loucheur, home d'idees imprecises i abundants, ha romangut fidel al *Cartel des Gauches* si bé el seu grup de republicans radicals han votat impúdicament contra Herriot. Els socialistes no hi són en el nou ministeri com no eren en l'anterior, car per bé que sigui cosa sapiguda, no és per demés que recordem al lector que aquestes denominacions de radical-socialistes i republicans-socialistes no són cap fracció del Socialisme internacional el qual a França respòn al títol de Secció francesa de la Internacional obrera i té 103 diputats a la Cambra presidits per León Blum.

No és necessàri tenir dots profètics per anuciar que aquest govern de notabilitats difícilment durarà deu mesos com ha durat el ministeri Herriot. Les esquerres compten amb grans figures i amb grans masses, però com el lliberalisme britànic, com el lliberalisme belga, no són ja fruta del temps. El Socialisme absorbeix totes les essències lliberals i les vincula a un estat social superior i per això avança incessantment i fa impossible l'existència de les tonalitats híbrides a les quals s'aferren una suma d'homes escullits i generosos que no volen renunciar a ço que ells creuen drets de la intel·ligència i que no són més que una fasse més dels inveterats abusos i privil·legis. Aquest ministeri Painlevé amb tots els seus jerarques esquerrans inicia un moviment de centre i retorna el Socialisme a l'oposició. Potser no serà cosa immediata o es produiràn ofensives reaccionàries que serviràn d'aglutinant, però el més provable és un moviment cap al centre i la sustitució dels vots socialistes pels dels republicans d'esquerra i els de l'esquerra democràtica. Això podria portar una nova Unió republicana i unes eleccions abans de gaire i aleshores veuríem el grup socialista reforçat i més aprop de la governació exclussiva de la gran República.

M. Serr i Moret

Socialisme de la nova escola

Es una cosa molt divertida l'observar la feina prosselitista de Largo Caballero. Ja vaig parlar un altre dia de la seva actitud dintre el Consell d'Estat, sostenint la meva opinió particular—més particular del que suposava—sobre l'error polític, la miopia evident i comprometedora que significa en aquesta hora l'afany intervencionista del partit socialista espanyol i de la U. G. de T.

Sostenint, una vegada més, la meva opinió particular—ho haig d'advertir als companys de la Unió Socialista—crec que no hi ha res més imperatiu i més oportú que presentar als ulls de tothom el perill creixent d'aquell intervencionisme falsament democràtic i per tant, oposat a les doctrines socialistes que tots volem defensar.

L'actitud de Largo Caballero va fent els seus prossèlits. Això, en realitat, no és un fet que m'interessi massa quan succeeix entre els elements socialistes que puguin existir en un amagat llogaret d'Extremadura, perquè la cosa no té gaire importància.

Altrement en aquest cas l'intervencionisme socialista pot tenir un aspecte d'ofensiva contra el cacic local, un epissodi més de les lluites de poble; la revolució sota d'una figuera. Tot això té una explicació encara que no tingui una justificació.

Però en virtud de l'uniforme organització del P. S. O. E., aquest intervencionisme polític, tant es considera lícit i tins convenient en l'encontrada on es lluita contra el cacic agabellador de la vida moral i material del país com en les ciutats on existeixen nuclis vius d'opinió que s'han manifestat regularment sempre que ha estat permès l'exercici del sufragi. Aquesta manca de diferenciació, planteja, al meu entendre, un problema molt greu, particularment a casa nostra on els atacs a la democràcia són més agressius que enlloc. Em sembla que ja fora hora de que els socialistes catalans passant per damunt de les diferentes disciplines i dels diferents reglaments fessin una apel·lació als companys de Madrid en nom dels mateixos sentiments i de les mateixes idees socialistes, fent-los veure l'anomalia d'aquesta situació, que vé a consagrar la col·laboració d'alguns dels seus correligionaris en l'acció més antidemocràtica i més antilliberal que pugui realitzar-se.

Cal que els companys de Madrid vegin això i que demostrin els seus sentiments de solidaritat. Altrament, s'afermaria la meva opinió particular, de que ens trobem davant de la més estúpida mixtificació de les idees socialistes. Dic això, perquè si entre nosaltres ésser socialista no vol dir ésser lliberal, el socialista no existeix.

Els acords dels nostres companys de Madrid van fer possible el cas de Sitges i ara han fet possible el cas molt més greu al meu entendre del senyor Discorsi de Girona. Podèm dir que ens han servit d'amic.

I ja soc allà on anava. Que la conducta del senyor Discossi és políticament reprovable no ho podrà negar cap home lliberal. Per això, jo particularment, vaig trobar justíssimes les paraules del company M. P. inserides en una «Crònica de Girona» i pel mateix motiu em sembla que la lletra en la qual el senyor Discossi es defensava des de JUSTICIA SOCIAL no pot anar seguida d'un silenci que algú podria interpretar malament.

No discutiré pas si el nomenament del senyor Discossi és reglamentari o no, perque està provat que amb el reglament a la mà es poden fer tots els jocs i cometre els errors més groixuts. De reglaments n'hi ha per tot. El que ja és més discutible són les idees del senyor Discossi. Això és el que s'hauria d'aclarir precisament. De quina manera coordina els seus actes amb les idees socialistes.

Considerem difícil que cap socialista europeu quedés convençut per les explicacions que els companys de Madrid poguessin donar per justificar la seva actuació ambígua i el seu intervencionisme de privilegi. La compatibilitat d'una posició de privilegi amb una posició democràtica és una cosa impossible. No crec pas que el senyor Discossi m'arribés a demostrar el contrari, malgrat ésser, segons sembla, un home molt actiu. Per això trobo molt justes les censures que se li dirigeixen, per això a mi em sembla encertada l'imatge de la bandera socialista en mig del fang, de que parla l'amic M. P. Sí, senyor Discossi, la bandera socialista es troba en mig del fang. La única cosa discutible és si vos li heu llençada intencionadament o si us ha caigut de les mans, perque estaveu distret, mirant la lluna i les estrelles. Jo crec que més aviat estaveu distret.

Tots els senyals em fan ésser benvolent amb el senyor Discossi. Jo crec que aquest és un bon home que després d'haver ostentat molts càrrecs, d'haver fundat moltes entitats i redactat actes, reglaments i ponències, es creia ja haver-se guanyat el dret d'ésser regidor. Molta gent ho creu també així.

Prefereixo, doncs, pensar que el senyor Discossi és un bon home que s'ha enganyat ell mateix. Un home que es creia que que ésser socialista era cosa tan fàcil com ésser regidor.

Estem en plena època de la ingenuitat i de la badada. Jo estic disposat a creure que tots els socialistes del P. S. O. E. tenen el cos net. Jo estic disposat a creure que és amb la major bona fe que es pensen que el règim de dieta absoluta per a tots menys per ells és el millor règim que puguin recomanar els facultatius. Per això accepten l'excepció i s'agafen estúpidament en el gra més purulent que pugui tenir en el seu cos la burgesia, pensant que és el mugró que ha de nodrir-los i justificar-los col·lectivament. Aquell mugró que en altres temps els era interdit. Jo estic disposat a creure que en el món, amb la major bona fe, els homes fan moltes bestieses.

Marius Vidal

MARTELLADES

L'honor, la dignitat, el bon nom d'un poble s'han de defensar... Moltes voltes, però, defensant aquest honor, aquesta dignitat i aquest bon nom, els homes s'envileixen, es denigren. Però és perquè aquest honor, aquesta dignitat i aquest bon nom, són els interessos particulars d'uns homes que sols concebeixèn aquestes tres coses

Aquest número ha passat per la censura militar.

* * *

Segons un conferenciant catòlic, en l'horitzó del món s'hi veuen dues nuvolades que s'apropen. L'una és blanca; l'altra roja. La blanca és el catolicisme, i la roja el socialisme.

El blanc sempre és molt bonic, quan es tracta d'horxata. El vermell és sempre repulsiu, si es tracta de sang. Però a voltes el blanc serveix de mirallet per a caçar aloses, puix mentre et mostren la blancor del cel, n'hi han que t'estiren el mocador que et surt de la butxaca.

Altrament, la rojor aquesta que també s'apropa, pot ésser molt bé una senyal, un avís, de que l'humanitat va recobrant la seva virilitat, la comprensió i la energia per a protestar d'unes injusticies que, tot mirant la puresa i la blancor del cel, es realitzen....

I, tanmateix, es pot triar depressa entre la nuvolada blanca i la vermella. No us sembla?

* * *

La sang corre. L'arena ja no la vol; n'està tarta! I paralel·lament,—potser per a oblidar?—és bò que el vi es desbordi inestroncable...

Sang... Vi... Una bona barreja...

En mig d'aquesta atmòsfera, els parlaments es succeeixen volguent reconfortar l'esperit.

* * *

Entre molts altres tributs que s'han implantat, s'implanten i s'implantaràn, hi figura la contribució dels solters.

Això és una pensada monumental. Pocs homes que hi han, sols mancaria que es quedessin per a vestir mares de déus!

Nosaltres no hi diem res. Ens hem enterat d'això, i—que consti—no hi hem trobat, com han dit, cap relació amb l'augment de preus que han sofert els xampanys.

Marbac

Santa paraula

—Té, veus! Deu te un bastó que tusta sense fer remò. Tota aquesta gent descreguda que se n'anava Dijous Sant cap a les Planes a fer tabola enlloc de recollir-se i seguir els monuments, tota aquesta gent ha quedat ben castigada en el descarrilament del carril elèctric.

—Encara diràn els maçons i els socialistes que ja no es produeix el miracle...

—Que vagin dient. Vèies, de passada, com ha caigut el govern satànic d'Herriot, com va caure el de Mac-Donald.

—Es cert, noi, és cert això. Hom es sent esborronat en constatar tan aprop nostre l'acció de la Divina Providència... Però, digues: No han triomfat els socialistes a Bèlgica, pais tan catòlic? I perquè no cauen els Soviets?

—Em sembla que ja et deixes temptar pel Maligne...

—Au, au: no fem bromes!... Ah, i ara que hi caic: Saps que l'endemà del dia de la catàstrofe els trens de Les Planes ja tornaven a circular?...

—Naturalment. Perque no circularien si la via estava lliure?

—Oh, vull dir que hi tornava a viatjar molta gent.

—Bé, i què?

—Molta gent que anava a divertir-se a les Planes.

—Home, també n'hi deu anar avui i també n'hi deurà anar demà...

—Bé, però, és que l'endemà del descarrilament era Divendres Sant, era un dia més segrat encara que el Dijous Sant.

—Bé, home, bé: que vols dir amb tot això?

—Home, tu diràs, que no ho endevines? Doncs, que no hi hagué cap càstig providencial contra tota aquella gent sacrílega.

—Discorres com un lliurepensador: no sembla sinó que vulguis regatejar el miracle que ara acabem de constatar tu i jo i que vulguis discutir-lo i tot. Si acàs, no; et deixo amb el teu anàlisi lluciferià: ja us entendreu amb la Divina Providència... i guarda't de pendre mal.

—Bà, bà bà.... Deixem de discutir les coses que estàn més altes que nosaltres i deixa que discuteixi almenys les que tu dius. Ara mateix deies que Déu té un bastó que tusta sense fer remò. Com hi ha món, si aquesta vegada no ha fet remò... Bé la sentirien aquells infeliços la remò.

—Per Déu, quanta grolleria. Recorda't que la lletra mata—O és que no em vols entendre?

—Bà, bà, bà... I aquell obús que va caure a l'església durant la guerra gran, quan els parisencs pregaven al Déu del bastó? I les esglésies que s'ensorren damunt els feligresos? I....

—Els designis de la Providència són inexcrutables...

—Veus... Això ja està més ben trobat.

Joanet

N. de la R.—Aquest article ha arribat a la nostra Redacció amb considerable retard.

Mentre els obrers, corpresos per la simplicitat dels dogmes, ens deixem impressionar per la faramalla de l'abstencionisme polític i abandonem la propia autoritat en mans dels altres estaments, ens haurem de sotsmetre, de grat o per força, a les lleis que els altres ens imposin.

Edicions de JUSTICIA SOCIAL

A primers del prop vinent mes de maig es posarà a la venda el SEGON NÚMERO de les

Edicions de JUSTICIA SOCIAL

Publicarà sencera la gran obra de H.-G. Wells, apareguda en diversos fulletons d'aquest hemdomadari, traduïda pel company J. Roure i Torrent,

Aquest diantre de sabatots!

L'interés amb que han estat seguits els fulletons, augura un veritable èxit del segon número de les

Edicions de JUSTICIA SOCIAL

que formarà un fullet de 54 pàgines de text, imprés amb paper verjurat. Només costarà **30 cènts.**

Feu tot seguit les comandes.

Companyi Propagueu l'obra de H. G. WELLS

Aquest diantre de sabatots!

L'ABÚS DEL PODER

Hi ha molta gent que confón la enteresa de l'autoritat, per la tirania del Poder.

Es creuen que quan més s'abusa del Poder més el prestigi de l'autoritat augmenta, i no s'adonen que del Poder autoritari a l'autoritat del Poder, hi ha una contraposició tan remarcada, que quasi sempre que ha d'abusar-se del Poder, és justament perque manca l'autoritat.

En el nostre concepte, autoritat vol dir, noresmenys que fortalesa pròpia, solvència moral, confiança ilimitada, i sobretot, acció d'intel·ligència indiscutible. Per això quan aquestes valors defalleixen a l'esguard de la nació, té que recòrre's a la força del Poder constituit, i és aleshores quan aquest, prenent les regnes pel seu compte el mateix pot emmenar-nos vers els camins normals, que pòt estimbar-nos a l'abim dels cataclismes.

Cal preveure que quan més avancen els pobles vers la civilització, més procuren agermanar l'Intel·ligència i el Poder en bé de llur grandesa. Malgrat aquest convenciment, diries que una llei fatalista pesa damunt l'Humanitat, ja qne els homes mateixos, per conveniències personals, de partit o d'estament, continuament s'esforcen en separar l'nna de l'altre, deixant lliscar l'Intel·ligència a les imposicions de l'avenir, mentre ells s'arredossen tossudament als fonaments pretèrits de lo establert per a mantenir al present totes aquelles acomodacions arcaiques que per sí soles van desfent-se a trossos...

Endebades és, però, enquimerar-se. La vida, pel damunt del voler dels homes, va renovant-se i fent sa via. L'intel·ligència traspúa sempre en ella, mentre s'enfonsen dinàstics, desapareixen privilegis, s'ensorren imperis i els poders es muden.

Venturosos els pobles que han aprés de posar el Poder al servei de l'Intel·ligència i desventurats d'aquells que entenen només per governar l'acció ferrenya del braç feixuc; car fer complir les lleis quan aquests no es funden en una sòlida base d'austeritat i de justícia, és una de les calamitats més grans que pugui sofrir una nació.

Qualsevol oportunista agosarat pot escalar, el poder, però no tots els que l'escalen tenen autoritat suficient per aguantar el prestigi d'un govern, i per tant, no és d'estranyar que quan a uns governants els manqui la precisa autoritat per a sostenir-se hagin de recòrrer a l'abús intolerable del Poder, que sempre és un descrèdit per qui el sustenta i una vergonya demés per qui el soporta!

Francesc Rossetti

Ecos i comentaris

Prosa jesuitica

Una mà pietosa, l'intenció de qual no sabem com agraïr, ens ha tramés aquesta suculenta al·locució que fem pública com una mostra de l'ample esperit d'aquestes planes:

«A LOS COMERCIANTES E INDUSTRIALES.—Nos encontramos en unos momentos difíciles en que el malestar y el desconcierto és general en casi todos los órdenes de la vida.

Presenciamos luchas internacionales, principalmente por los intereses económicos: cuestiones sociales siembran por todas partes inquietud y odios; los negocios se ven constantemente amenazados y experimentando desastrosos quebrantos; la mala fe reinando en los contratos; la corrupción de costumbres arrastrando por el fango la dignidad humana; la familia baluarte de la paz y del bienestar destruyéndose por medio de las costumbres modernas; el descontento de la mayoría por su suerte temporal; el frenesí para enriquecer y gozar; sin miras elevadas, espirituales y sobrenaturales; todo lo cual engendra este gran desconcierto, mal estar, infelicidades, y enfermedades funestas.

Para contrarrestar en lo possible tanto mal, es preciso que el hombre que se estime y estime lo que debiera de apreciar, se detenga a meditar sobre el estado actual de cosas y que remedios se pueden oponer, a lo menos en lo que a cada uno de nosotros afecta.

Dar con estos remedios; marcar orientaciones; fijar líneas de conducta ciertas, es lo que se pretende proporcionaros por medio de las Conferencias, que desde el lunes 20 hasta el domingo 26 del próximo Abril se darán a las siete y cuarto de la tarde en la iglesia del Sagrado Corazón calle de Caspe (entre Claris y Lauria.)

Ya que tan precioso resultado dieron el año pasado estas Conferencias que se celebraron en Santa Ana, a ellas nuevamente se os invita, esperando que el concurso superará al grandioso que asistió el año anterior.»

Aquesta enternidora pàgina vingué acompanyada d'una tarja de convit:

«Conferencias para caballeros del Comercio y de la Industria.»

Realment, s'hi hi assisteixen tots els caballers d'indústria de Barcelona no hi haurà lloc per qui en voldrà.

El «Pare Crespis» a la presó

Segons sembla ha ingressat a la presó, acusat d'un delicte de estafa, el conegut periodista que durant tant de temps popularitzà el seu brillant pseudonim amb unes governamentals cròniques de Badalona inserides a «El Diluvio» en les quals s'atacà aferrisadament a més d'un honorable ciutadà i hi fou lloat més d'un brètol, fent pendant dignissim amb les cròniques barcelonines del també conegut periodista don Federico Urrecha.

Ens dol el contratemps i sentiriem que molts altres escriptors de la nostra ciutat tinguessin la mateixa fi. Aviat no's podrà fer de «periodista».

El Marquès era mort

El potentat Marquès de Comilles morí. Era un dels primers capitalistes d'Espanya. Conceller de cent grans companyies. President del concell d'administració de la Companya Trassatlantica. Aristòcrata. Milionari.

Vivia per tant al altre costat de la barricada. Era adversari nostre, per ésser puntal del règim contra el qual nosaltres lluitem, però fent justícia devem reconeixer que no era un explotador dels treballadors i en el camp ultramontà era un filàntrop. En pau descansi.

Si hagués tornat un instant hauria vist com la seva mort es fèia sentir prompte.

L'home més respectuós de les lleis humanes i divines hauria trobat en primer lloc que les oficines de la poderosa companyia Trassatlantica seguien treballant el dissapte al matí malgrat la trista nova de la mort, el dissapte a la tarda malgrat la setmana anglesa temps ja establerta i àdduc el diumenge malgrat la mort i la llei de descans dominical i el precepte del decàleg.

Tot això, a porta tancada.

Era mort el marquès.

La Companyia s'havia despullat de l'humana sensibilitat tant nociva pels seus interessos.

Algún treballador hi perdrà, potser, però l'accionista anònim, sense entranyes, hi guanyarà segurament.

Opinions

Don Sturzo, el líder del partit popular italià ha dit recentment: «Serà un gran dia per a la democràcia europea aquell en que els socialistes del continent, imitant els laboristes, abandonaran els postulats anticlericals». Però, cal afegir, dintre d'Europa hi han pobles que se semblen al poble anglès com un ou a una castanya.

Contra l'opinió de Don Sturzo podria posar-s'hi una altra opinió: Serà un gran dia per a la democràcia europea aquell en que tots els clans lèvitics i totes les sectes clericals, abandonaran les seves ambicions i les seves agressivitats contra el poder civil, per a deixar que el poble pugui fer us dels seus drets impresscriptibles i sobirans i avençar per la ruta segura que ha de portar-nos a una societat més justa que la d'avui.

Perills socials

No hem pas d'ésser tan intol·lerants que no poguem consentir que els homes es consagrin a un culte o a un altre. Que cadascú tingui cura de les seves febleses i de la seva moral no és pas un perill.

Però tota la nostra força serà poca per oposar-nos a les legions de fanàtics que aixequen la creu com una menaça, com un glavi per atemptar contra totes les llibertat.

La lluita no pot apagar-se contra els que fan servir la religió per a fer invulnerable el seu patrimoni agabellat amb la sang i les suors dels treballadors i posen l'imatge de Crist sobre la peana de la seva caixa de cabals.

Noves edicions

Sabem les gestions encaminades a constituir a casa nostra la entitat editora, de caracter lliberal, de que parlavem en el nostre darrer número, segueixen per bon camí.

Ja és hora de que s'oregi d'una vegada el nostre ambient enrarit de tanta espesa ortodoxia, i de que es tregui la sòn de les orelles a la nostra gent, ensopida de tantes cantarelles i paraules cristianes.

Ja varem anunciar, que segons les nostre noticies, el primer llibre que publicarà el nou grup editor serà del periodista Josep Pla, la col·laboració del qual ha honorat aquestes pàgines.

No cal dir com recomanem als nostres lectors que adquireixin i propaguin aquestes edicions. Es una obligació nostra encoratjar totes les obres que tenen un objecte noble i lliberal.

Lletres al Director

JOVENTUT D'EGOLATRIA

En aquestos temps d'ficis d'avenços i retrocessos en que es plantegen continuament els grans problemes de la post guerra demés dels problemes socials llampeguejant amb resplandors sinistres en els horitzonts prenyats de tempestat, en aquests moments en que els pobles es revindiquen dels fets barbres i sanguinaris que en el transcurs dels segles s'han escrit continuament en les planes de la Història, abolint totes les esclavituts i canviant els estres de fer mal per les eines de treball i els arguments de la força per les raons del Dret, en aquests moments que a l'ensemps que la bandera de la Llibertat oneja triomfant en tantes bandes, els instints selvatges de certes gents es es remouen en l'esperit de la tradició i les cendres del passat encarnades amb l'entronització de la reacció més bàrbara volent fer recular la humanitat cap als temps prehistòrics. Per a evitar aquests mals i de pitjors es fa necessari l'acoblament de tots els esperits forts i lluitadors i de tots els homes que sofreixen i pensen, per a aturar els estralls i la victòria d'aquesta caricatura de retrocès cap al passat que fóra la negació més absoluta de les possibilitats de l'esperit humà.

Devant dels antagonismes del moment actual en que els dos extremismes capdals, la llibertat i la reacció, imperen en els pobles deixant sentir, l'un, la pau i el benestar, i la guerra i la tirania l'altra, consumint les energies i a voltes la vida dels homes que pensen i treballen és fa necessària una renovació constant de valors i una aportació de noves forces espirituals i materials per a continuar sense treva en la lluita per evitar que per l'inèrcia i l'abandó s'implantin i imperin les lleis més absurdes de la anticivilització reaccionària.

Devant de l'indiferència de les multitudes en aquesta lluita titànica entre la llibertat i la tirania, el progrès i el obscurantisme, els Apòstols lluitadors sentint-se impotents per a realitzar per si sols la gran obra de redempció que volen portar a terme, fiten els seus esguards desesperats en la joventut, creient de bona fè que aquest esplet jovenivol ha d'ésser la generació futura que desperta i conscient dels seus deures i drets realitzarà amb belles gestes la tasca que li ha estat reservada per a la redempció de les humanes injusticies.

Més aí, que això és una quimera, somnis daurats d'una nit d'istiu, que al tocar la trista realitat es desvaneixen com una boirina o cauen a terra com un castell de cartes.

Diuen molts: la joventut és cridada a realitzar els bells somnis dels Apòstols i pensadors perquè ella més que ningú és la que sent tota l'amargantor de les dolors humanes i sustituint a les predecessores generacions corcades i decrèpites amb el seu brahó i amb la seva abnegació i esperit de sacrifici ha escrites les més glorioses pàgines de la història. Si, es cert, però això era abans.

Avui, la nostra joventut, aquesta joventut, tant flamant i tant xiroia no sent aquelles inquietuds, i aquelles nobles ambicions, no, la nostra joventut és una joventut morta ja que no té ni virilitat ni força, ni sentiments, ni ànims, la nostra joventut és més corcada i més podrida que la generació present que té fundades en ella les seves il·lusions i esperances. No, la nostra joventut no és aquella tant noble i ardida del segle passat que deixà escrites brillants pàgines en l'història dictant la Constitució del 1812 i lluitant contra el terror del 1823, aquella joventut ardenta que donà la trastada del 1835 abolint l'inquisició i no deixant cap convent sencer en tot Catalunya; la que es sublimitzà en l'any 1841 desafiant les bombes de Espartero, aquella entusiasta joventut que formant les milicies populars escrigué amb sang belles gestes defensant les llibertats contra les hordes de la reacció encarnades amb la carlinalla dels set anys, la que feu el Setembre de 1868 i enderroca l'escambell del poder amb la proclamació de la República del 73, aquella joventut que de la mateixa manera que assaltava la Ciutadela s'acoblava en les masses chorals del gran grau Clavé entonant himnes al treball i a l'Amor universal i que sense fer escarafalls, sortint d'un ball de Carnaval, es llençava al carrer i aixecava barricades per fer caure al govern per una futesa qualsevol, no és pas ni de bon tros aquesta joventut nostra d'avui dia de peus grossos i cervell petit que aplaudeix rabiosament i brama com un boc en les lliçons de cultura (?) física donades en «rumbes», revistes i cuplets eròtics per les «Xelito», les «Sovlets», les «Moños» en els Cabarets i Musichhalls del Paralel i que donaria la vida, no per la República ni per cap Idea de llibertat, sinó per un idiota qualsevol que no sab llegir ni escriure però que sab fer filigranes en el joc de la cossa.

Aquesta nostra joventut que es vesteix amb popelin i gabardina, que no té consciència del seu jo, que en comptes d'ideals té vicis, certament no és pas com aquella joventut tant noble de sentiments i tan digne d'ésser admirada dels temps passats, que era la més gelosa guardiana de les llibertats del poble i la primera en llençar el crit de revolta quan les hi volien arrebassar. No, no és aquella joventut del 1779 que en assaltar la Bastilla, els vells, veient l'ardiment dels joves que anaven a la vanguarda es llençaren voluntariament als fossos fins a omplir-los a fi que els joves poguessin escalar més facilment les altes muralles dient los hi: «Nosaltres ja som vells i com que no servim per res morirem per la Revolució, vosaltres que sou joves passeu sobre els nostres cossos per a acabar amb l'opressió a fi de que els nostres nets visquin una societat més noble i humana que la d'ara». Oh no! la nostra joventut en aquest càs en compte d'enderrocar hauria ajudat a bastir, en compte d'anar endevant aniria endarrera, reblaria més encara més els seus grillons i cridaria com el poble de Madrid devant l'execució de Riego «Muera la libertad y vivan las caenas!»

No, desgraciadament no és aquella joventut ni té aquelles inclinacions. La nostra, joventut aquest planter de la generació futura i esperança del demà, en compte de sublimar-se en belles gestes com li és propi i superar-se i elevar-se del nivell moral i espiritual de la massa inconscient de la humanitat, es rebaixen cada dia més del seu migrat concepte de dignitat que en compte de preocupar-se pel demà, d'educar-se, d'instruir-se, riuen riuen furiosament com aquells bojos atacats de hilaritat perpetua i fent cas omis de tot s'entreguen a divertir-se i donen lliure impuls a la bèstia dels seus estúpits sentiments que els fa devallar per totes les tenebroses pendents dels vicis més depravats que els condueixen a l'aniquilament espiritual i material.

Oh, sagna el cor de veure com aquesta generació de joventut, en mig de la seva magna depressió espiritual defuig d'interessar-se per les idees del segle i pels grans problemes que es plantegen continuament arreu, que avui els atanyen a ells i demà atanyaràn als seus fills, quan si ella fos com hauria i deuria d'ésser conscient del seu jo i compenetrada de que ademés de seguir l'àrida ruta de la quotidiana realitat s'ha de somniar i de tant en tant empendre el vol com els ocells per a elevar el seu esperit a l'impuls de les més sublims idees.

Els pensadors i els apòstols sabien que les seves doctrines no caurien com avui dia en el buit, sinó en camp abonat i prompte fructificarien acomplint la joventut la tasca que l'hi ha estat reservada en la lluita per a la rempelò de la Humanitat.

Salvador Majó

‖ | | ‖

Necessitem qui ens defensi

Essent aquesta publicació l'únic portaveu del socialisme català, i que defensa una causa justa i noble, a ella em dirigeixo per a que escolti el plany d'un obrer que com tots els d'arreu de Catalunya i del món que estàn sota el jou de la burgesia, sofreix les vexacions d'aquesta.

Com ja s'ha dit moltes vegades en aquestes mateixes planes que per fer cara a n'aquesta força imperant és del tot necessàri un front únic, aixi mateix ho faré jo exposant no una teoria sinó una realitat, que també m'ha perjudicat a mi, per a demostrar la necessitat d'aquesta entitat, per aixi defensar els interessos del proletariat.

El fet ha tingut lloc a una fàbrica de gèneres de punt d'una vila de la costa de llevant catalana. De la faisó que ha transcorregut, ara ho explica.

Es dona el cas que l'amo d'aquesta fàbrica és el president d'una societat la qual defensa una mena de política que està molt de moda a Espanya. En fundar la dita societat, aquest senyor es va comprometre, comptant amb els seus obrers, a portar-hi un cert número de socis; com sigui que aquests negaaen rodonament tota col·laboració amb aquesta entitat, el!, deixant d'imitar el tò mansivol que fins llavors havia emprat, tragué les urpes ferament amenaçant tirar-los al carrer si no l'obeien. Què tenien de fer? Aguantar ferms les seves convicions? Ah! ells bé prou que ho haurien fet, però els fills llurs demanarien pa, i veien davant d'ells la paorosa misèria envoltant-los-hi les llars! Això els hi era irressistible. I aixi fou com tingueren de donar-se per vençuts, transigint i sacrificant el seu ideal per manca de qui els prestés ajuda.

JAUME CATALÁ

| ‖ | |

Sr. Director de JUSTICIA SOCIAL.

Ciutat 11 d'abril de 1925

Espero de la vostra bondat que voldreu publicar en el periòdic de la vostra digna direcció la següent lletra que amb data d'avui trameto al director de «Lucha Social».

Gràcies a la bestreta.

FELIX DURAN

«Molt Senyor meu:

Havent aparescut en el número 13 del periòdic de la seva digna direcció un article firmat per Josep Centelles en el que es fa esment de la meva humil persona i es diu que poc després de constituida la «Unió de Rabassaires» vaig haver d'ésser separat d'entre els dirigents perquè volia desviar l'associació cap a la política de dreta, no puc ni dec passar per alt tal inexactitud. La meva separació de la «Unió de Rabassaires», o millor dit, dels dirigents actuals de la «Unio de Rabassaires», va tenir lloc ara fa uns deu mesos, i quan ja feia dos anys que la «Unió» actuava i va ésser voluntària per la meva part. En la reunió del Cómitè que va tenir lloc a càn Companys el primer diumenge de juliol de l'any passat i en la que sols estaven presents, a part del firmant, en Companys, l'Aragay, l'Estartús (que va anar-se'n abans de tractar se de la qüestió que jo vaig plantejar), el Comitè Central, format per Riera, Esplugas, Mora, un rabassaire de Sant Vicens de Castellet, Raventós de Les Gunyolas, Carol de Sant Boi i Camps de Badalona, el germà d'en Camps, el malaguanyat Esmèndia i un home que cap dels presents coneixia però que no era en Josep Centelles, vaig exposar els motius de la meva *voluntària* baixa de les tasques de la «Unió de Rabassaires» i crec que en el número següent de «La Terra» es deia també que era jo que em separava de la «Unió». Demés, no em podrà assenyalar en Josep Centelles cap proposició meva a l'Assemblea de delegats de la «Unió de Rabassaires» ni al Comitè Central que s'encaminés a afavorir cap mena de política que no fos la de defensa de l'explotat de la terra i no vull ésser més clare perquè ho crec que sigui hora de que els que lluitem per a que l'humanitat assoleixi un estat de major justicia i perfecció ens entretinguem en desprestigiar nos els uns als altres mentre la reacció s'ensenyoreix de tot el món. Esperant que es servirà publicar aquestes ratlles a «Lucha Social», queda S. S. Félix Duràn.»

| | | |

Des de Girona

Amb molt de goig atenem al prec dels companys del ram de impremta de Girona, inserint la lletra adjunta:

CARTA OBERTA

Sr. En Bonaventura Discossi

Present

Som enemics acèrrims de polèmiques periodístiques entre la classe obrera, per entendre que repercudeixen sembre en perjudici dels seus propis interessos, però, com que veiem que vostè no es cansa en publicar articles per a demostrar quel'Associació «Arte de Imprimir y Anexos» de Girona no va assistir a la reunió en la qual foreu nomenat regidor, «va ésser perquè no va voler», aquesta Junta es creu amb el deure de fer unes declaracions, amb les quals quedarà palesament demostrat que si no hi assistí fou per altres motius.

La publicació *única* d'una convocatòria d'aquesta índole per mitjà de la premsa, no té, al nostre entendre, altra finalitat que la d'una propaganda absurda, perquè no tots els obrers llegeixen precisament els periòdics en que fou publicada aquella convocatòria.

Es cert que el dia de dita reunió, per ésser dia de cotització quinzenal d'aquesta Associació, es trobava a la Federació la seva Junta i els seus delegats de taller, alguns dels quals en veure en el local alguns individus (emancipats uns i empleats i exempleats de l'Estat altres) als quals no havíem vist mai en dit local, preguntàrem que passava a la Federació, puix si bé teniem algún indici de que es cel·lebrava Assemblea aquell dia ignoràvem el què s'havia de tractar.

En vista de la qual cosa, aquesta Junta retrassà mitja hora la cotització esperant que se la invités, puix, com que ja tenia anunciada la separació de la Federació, basada amb anomalies de la mateixa, encara que de fet en aquella data encara hi pertanyíem, no sabiem si per això s'ens eliminava ja, tota vegada que s'havia prescindit de l'invitació acostumada, i ens guardàrem molt bé de ficar-nos on no ens demanaven.

Així, doncs, passarem a enllestir els nostres propis assumptes, durant lo qual es reuní la Federació; i després d'haver acordat el nomenament de regidor a favor vostre i alguns altres assumptes que no ens interessen, forem cridats per la dita Assemblea per a que exposessim el perquè de la nostra separació, cosa que no ens negàrem i que per cert no fou gaire del vostre grat.

Sabeu molt bé, Sr. Discossi, que aprofitàrem aquesta ocasió per a doldre'ns davant l'Assemble de no haver estat convidats en la forma acostumada, si era que encara ens consideraveu federats, ja que els nostres 54 socis, que representaven quasi la meitat de la totalitat de la Federació no havien deixat mai de portar el seu grà de sorra i menys haurien deixat de fer-ho en aquesta ocasió, amb lo qual no haurieu tingut una elecció tan migrada com fou la de 13 vots contra 9, encara que per a vostè ja són els suficients per a tenir les pretensions d'una elecció popular.

Devem assabentar-lo també que aquesta Associació viu apartada de tota política i no li interessa si els seus socis són sindicalistes, regionalistes o bé confrares de St. Josep, mentre aspirin a l'emancipació obrera.

Després de posades les coses al seu lloc devem aconsellar-li que no es molesti escrivint solament per a embrutar paper, perquè no n'hi contestarem cap més, doncs tots ens coneixem i no val la pena.

La Junta de la societat «Arte de Imprimir i Anexos»

Girona, 15 d'abril del 1955

Publicacions rebudes

Butlletins de la «Federació Sindical Internacional» i del «Bureau du Travail» de Ginebra.

* * *

«Informacions Socials»

* * *

Fullets relatius al curs de segur obrer professat al «Ateneu Igualadí de la classe obrera» per don Josep Maluquer i Salvador.

Afavorint l'impremta de JUSTICIA SOCIAL. ajudeu el nostre setmanari.

AMOR LLEUGER VOL JOGUINES

Dins de l'atzar d'un matí
—tè l'atzar coses divines—
jo, passant, la coneguí....
Amor lleuger vol joguines.
—On aneu—vaig dir—donzella
gentil, sota el sol de maig?
—Ai, no ho sé—va ferme ella—
—Doncs, mireu, jo també hi vaig.
—Ja és atzar—ella contesta—
Sens dubte sou foraster?
—Si—vaig dir—cerco la festa,
més no sé ben bé el carrer.
—Festa heu dit? No sé la nova.
Qui us ha dit que és festa aquí?
—Per mí és festa allà on es troba
una noia en clar matí.
—Sou galant.
—No com voldria
ni com vos us mereixeu.
—Si gosés, quasi riuria...
—Rieu, donzella, rieu,
que a mi el riure m'enamora,
car d'amor és missatger
i en la boca besadora
trobaré festa i carrer.
—Sabeu que aneu molt depressa?
va dir-me fitant l'esguard.
Jo vaig dir: quan porto pressa
és que tinc por de fer tard.
—Sou tanmateix ben astut—
feu ella esclafint a riure—
mes tot això és temps perdut.
—El que a mí m'agrada viure.
—Tan destre sou en parlar,
que la veu sembla complanta.
—Es que en nosaltres hi ha
un matí de maig que canta.
—Estimar-vos no intentava
si conegut no us tingués.
—Doncs jo a vos ja us estimava
molt abans que us conegués.
I entre riure i galanies
i mirar-nos fit a fit,
va dir-me deu mil follies....
Amor lleugê és atrevit.
Tantes coses vam jurar-nos
que ni sé el que vam jurar...
i al vespre vam oblidar-nos.
No sé qui va començar.

— —

Dins de l'atzar d'un matí
—té l'atzar coses divines—
jo, passant, la coneguí.
Amor lleuger vol joguines.

Emili Saleta Llorens

(Del llibre «A l'ombra del camí», apareguit darrerament)

Als companys que expontaniament ens ajuden amb llur col·laboració, hem de pregar-los vulguin fer-se càrrec de la limitació de l'espai disponible i no oblidar mai les restriccions imposades per les actuals circumstàncies. Interessa que per a facilitar la nostra tasca procurin:

1.er Parlar d'allò que es pugui parlar.

2.on Tractar especialment qüestions sindicals i de propaganda de les doctrines socialistes.

3.er Exposar els temes amb la major claretat i concissió possibles, i

4.t Escriure en quartel·les per una sola cara i deixant els interlineats ben amples a fi que podem fer-hi al damunt les eventuals correccions ortogràfiques.

Llibres rebuts

Opals; ritmes d'amor i d'enyor, per Salvador Albert. Publicacions de la «Il·lustració Catalana». 1 pta.

* * *

A l'ombra del camí; (poesia), per Emili Seleta i Llorens. Pròleg de l Ignasi Iglesias. 5 ptes.

(Ens en ocuparem oportunament).

L'Estat ha d'estar sempre per damunt de la Religió.

HERRIOT

Per a ajudar a JUSTICIA SOCIAL

40.ª llista de quantitats rebudes

Ciutat,—J. G., 5 ptes; F. C., 5; S. C., 2; M. C., 2; J. A. S., 5; J. P. T., 2; S. C., 10; I. G., 10; J. C., 25; M. E., 5; R. C., 1; J. R. i S., 2; D. D., 1; J. M., 15: J. C., 5; A. V., 5; J. A., 5; C. P. I S., 2; M. R., 10; J. L. P. F., 1; R. D. R., 3.

Total, 121 *ptes.*

A tots el nostre agraiment.

Fulletons de JUSTICIA SOCIAL
dissabte 25 d'Abril 1925

Ombres humanes

Drama rural en tres actes

(Escena final del 1er. acte)

Veremedor 2ón. — I doncs, nostre amo, com anirà la collita aquest any?

Bartomeu —Malament. La pedregada ho ha destruït tot.

Ve. 2ón. — Doncs, digueu que així tindrem pocs dies de feina..

Bar. — No pas tans com altres anys.

Janot — S'ha ben acabat aquells temps que les veremes duraven més d'un mes...

Miquel — Ja teniu ben bé raó Janot. Sembla que tot vagi canviant.

Janot — Ja ho pots ben dir-ho Miquel. Fins els homes em penso que s'han canviat. Abans tot era acontentament i bon humor. Les collidores quan tornaven de la vinya cantaven com uns perdigalls i els homes atronaven l'espai amb els seus repics de cornetes i amb l'alegria que els vessava del cor. Avui... només veieu cares serioses i tristes, homes que sembla que van al treball forçats per les necessitats de la vida. Com roda el món! I que depressa!

Veremedor 1er.—Es ben cert, avi!

Janot — Què s'és feta d'aquella joia que tots sentiem quan al caient de la tarda tornarveu del treball? Després diuen que tot va endevant, que tot és més perfecte...

Ve. 1er. — Per desgràcia nostra avança, Janot. En pocs anys el món ha viscut massa depressa, i ens ha ensenyat masses coses per a que els homes siguem com abans. De segur que quan vos comanavem aquesta casa tots els homes que hi treballaven, ignoraven el que avui hem après.

Janot — No entenc pas el que voleu dir.

Ve. 1er.— Que llavors tot l'acontentament, l'alegria d'aquells homes, el sentien perquè encara no sabien quin paper venien a representar a la terra, quins drets tenien envers els altres homes. Ells treballaven perquè si, per rutina, per instint. No més sentien la veu del amo que els manava i obeïen cegament sense cap protesta.

Bartomeu (enfàtic) — I que voleu dir que avui no és així també?

Ve. 1er. — Avui..., no sé si per desgràcia o per sort, ens han descobert una pila de coses que ens fan mal aquí dintre, ens mosseguen l'ànima, ens omplen d'odi i de fel. Fins avui tots viviem feliços i alegrets perquè ignoravem les dolenteries dels rics; ignoravem que també som de carn i ossos com ells i que tenim dret a viure la Vida, a coneixer les delicies de la terra, i no ésser els eterns esclaus del treball. Per això, avui que ja ho coneixem tot, mai més podrem viure amb tranquilitat fins que tots siguem iguals.

Janot — A fè, noi no t'entenc pas, però ja em penso que vols dir. Si em vols creure a mi, deixa't d'aquestes beneiteries i procura passar-te-la com millor puguis.

Ve. 1er. — Es inútil, avi. La sement està sembrada arreu i fins que dongui llevor no podrà imperar mai més la pau en la terra.

Bartomeu — Doncs... aneu esperant...

Ve. 1er. — No hi fa res. Si no ho veiem nosaltres ho veuran els nostres fills. La lluita està entaulada arreu del món i tard o d'hora ha de donar els seus fruits.

Bartomeu — Que hi farem si vos ho voleu així.

Ve. 1er. — Jo i tots els treballadors que tinguin consciència.

Joan Forment

Acaba de publicar-se

A l'Ombra del Camí

llibre de poesies de

EMILI SALETA i LLORENS

amb un pròleg de l'

IGNACI IGLESIAS

... «A l'Ombra del Camí» col·loca al seu autor en un lloc distingit entre l'estol de lírics de les noves promocions que són glòria de Catalunya.

Edició paper de fil ornada amb boixos

5 ptes.

Ramon Tobella, impressor
Carme, 18 - Barcelona

Unió Gràfica

Societat Cooperativa de Producció

Aquesta institució, genuinament obrera, és un experiment viu d'emancipació social i econòmica. Té dret, doncs, a la solidaritat de les entitats similars i a l'ajut de tots els homes progressius.

Treballs d'Impremta de tota mena

Enric Granados, 33, interior

BARCELONA

Els nostres lectors no han d'oblidar que aquest número de JUSTICIA SOCIAL ha estat revisat per la censura militar

Obrers del camp!
Llegiu i propagueu

"LA TERRA"

SETMANARI POPULAR

PORTAVEU DE LA «UNIÓ DE RABASAIRES DE CATALUNYA»

Es publica cada dissabte. *15 Cts.*

Redacció i Administració: Carders, 12, 1.r

BARCELONA

Company: Si sentiu les inquietuds que dignifiquen la condició humana dels oprimits, propagueu **JUSTICIA SOCIAL** periòdic socialista català.

"ACCIÓ COOPERATISTA"

Portaveu de la Federació de Cooperatives de Catalunya

Articles doctrinals sobre cooperació: El moviment cooperatiu a Catalunya i a Espanya: Problemes socials relacionats amb la cooperació.

APAREIX CADA QUINZENA

Suscripció anyal: *4 ptes.*

Redacció i Administració:

Aurora, 11 bis. - Ciutat

Treballador!

Sigues digne de la teva condició humana!

Com a home, t'has de sentir ciutadà i laborar amb el socialisme per l'adveniment d'una societat millor.

Com a productor, t'has d'aplegar dins les organitzacions obreres, i treballar pel millorament immediat dels teus germans.

Què fas pel millorament de la nostra societat? Com contribueixes al manteniment de la premsa socialista i obrerista?

Noves i documents

Les llistes civils.

Sota aquest mateix epígraf, el diari de Madrid, «La Libertad», publica aquesta nota que considerem interessant reproduir:

«El secretario general de la Liga de los derechos del Hombre, M. Lechman Rusbueld, ha publicado el siguiente cuadro de las listas civiles que pagan a sus soberanos las doce Monarquias constitucionales que subsisten en Europa:

	Marcos-oro
Rey de Italia. . . .	22.800.000
— Inglaterra. . .	11.600.000
— España . . .	7.100.000
— Dinamarca . .	1.200.000
— Noruega. . .	986.000
— Suecia . . .	1.858.400
— Bélgica . . .	4.300.000
— Servia . . .	2.622.000
— Rumania. . .	2.000.000
— Bulgaria. . .	1.600.000
Reina Países Bajos . .	1.500.000
Ducado de Luxemburgo	160.000

Fuera de Europa, el rey del Japón, con sus nueve millones, se encuentra entre la lista civil española e italiana. El soberano mejor retribuido del globo es el rey de Siam, con 14 millones. El emperador Guillermo cobraba 20 millones, 19 Francisco José y 34 el zar.

El presidente de los Estados Unidos cobra 320.000 marcos-oro.»

ESTATS UNITS.—**Els que no paguen.**

Ja no són solament Rússia, Turquia i Mèxic els que no paguen, sinó Estats eminentment burgesos com Alabama, Arkansas, Florida, Georgia, Louisiana, Mississippi, Carolina del Nord i Carolina del Sur, tots pertanyents a la gran Federació americana. Com sigui que llur incumpliment de les obligacions contretes amb empréstits afecta a subdits britànics, el diputat Gretton va fer una reclamació a la Cambra dels Comuns a la qual va contestar el ministre d'Afers estrangers, Chamberlain, que no tenint el Govern federal americà cap mena de control sobre les finances particulars d'aquests Estats no existia cap via diplomàtica per a reclamar el pagament dels deutes i no cabia altre recurs que convèncer als governants d'aquells Estats de la necessitat de cumplir llurs compromisos econòmics. Sembla que això serà tirar pedres a la lluna, car aquests Estats gaudeixen d'una immunitat tan burgesa com paradisíaca.

Creuada nova

Sota els auspicis de la Federació cívica nacional, s'han reunit a Nova York representants de la gran indústria i de l'organització obrera per tal d'iniciar una creuada a favor de la eliminació o aminorament dels perjudicis que causa la lluita social i el desperdici en el treball. El primer meeting que va tenir lloc el dia 12 d'abril a Nova York fou remarcable per l'intervenció de Mr. Hoover, ministre de Comerç, William Green, President de l'*American Federation of Labor*, Mr. Gerard Swope de la Companyia General d'Electricitat i D. L. Cease de la Germandat de Ferroviaris *(Brotherhood of Railway Trainmer)*. Altres meetings similars han de celebrar-se en altres capitals de Nord Amèrica.

Mr. Hoover va dir que el 30 per 100 per cent de l'esforç industrial de la nació era perdut amb lluita i desperdici. Aquest tan per cent podria afegir-se sense que en sufris ningú al *standard* comú de la vida. L'exemple el tenim en els ferrocarrils on, en tres anys, una major eficiència de treball s'ha transportat un 14 per cent més de mercaderies sense augment de material rodat. Simultàniament s'han reduit les tarifes en un 5 per cent, han augmentat els jornals i han disminuit les hores de treball.

La difusió de la propietat, fa que la direcció industrial passi a independitzar-se de la influència patronal. Els milions de co-participants en les grans empreses no poden dictar regles als directors i aquests es troben amb una responsabilitat dividida entre el consumidor, el treballador i el capital, al qual no se li deu altra atenció que un rendiment equitatiu. L'interés de l'obrer és que el treball no es perdi ni es malafil. Així devé un agent actiu en els tres camps i el sistema capitalista es transforma en una *dilusió* sana, pacífica i compensadora de l'esforç rendit.

Sembla que les teories de Mr. Hoover faran adeptes en les masses ja prou conservadores de l'*American Federation of Labor*, i que el nou moviment tindrà un èxit falaguer.

GRAN BRETANYA.—**Vacances de istiu**

La *Labour Gazzette*, orguen del Ministeri del Treball, del mes de març, publica un resum dels contractes col·lectius en vigor a la Gran Bretanya en els quals s'estipula un repòs anyal pagat. Són 27 els contractes nacionals i 85 contractes regionals que contenen tals estipulacions. La duració de les vacances varia entre 3 i 12 dies i depèn generalment del temps que l'obrer hagi treballat sense interrupció en una mateixa casa. El pagament dels dies de vacances varia car els que van a jorcal reben el jornal o setmanada ordinària, en tant que els que van a preu fet reben una indemnització calculada en el guany mig obtingut en els sis mesos precedents.

En aquests contractes hi han variants com la dels sabaters que fan un fons de vacances en el qual hi contribueixen per igual patrons i obrers. Els caixistes de Londres treballen dugues hores més per setmana i el guany d'aquestes dugues hores se'l reserva el patró per a fons de vacances. En molts contractes es preveu el pagament d'una indemnització a l'obrer que deixi una casa abans d'haver disfrutat de les vacances. A part dels contractes col·lectius són molt nombroses les empreses que tenen establert el règim de vacances per als seus treballadors; calculant-se en més d'un milió i mig el nombre d'obrers britànics que disfruten de les vacances d'istiu. En aquesta xifra no hi són compresos els empleats de escriptori, dependents de comerç i de la indústria i altres obrers no manuals els quals tenen ja com a regla general un período de vacances amb retribució a tot arreu del país.

La pena de mort

En discutir-se el pressupost de l'armada britànica, el diputat socialista Thurtle va proposar l'abolició de la pena de mort per mancaments militars comesos en servei actiu. En sessió de la Cambra dels Comuns, el dia 1er. d'abril, la proposició fou rebutjada per 136 vots contra 320.

FRANÇA.—**El nou ministeri**

Després de la caiguda d'Herriot, Briand fou invitat a formar govern i aquest va requerir la col·laboració dels socialistes, els quals, atenent-se als acords dels seus Congressos i particularment als de la darrera assemblea de Grenoble, es negaren a participar en el govern. Aleshores, el President de la República, M. Doumergue, va encomanar la tasca de formar govern al president de la Cambra popular, M. Painlevé, el qual va sol·licitar i obtenir l'apoi de Briand, Loucheur i Caillaux, constituint el dia 15 d'abril el següent ministeri:

Presidència i Guerra: Painlevé; Vice-presidència i Justícia: Steeg; Afers estrangers: Briand; Interior: Schrameck; Marina: Borel; Obres públiques: Laval; Treball: Duarteur; Finances: Caillaux; Agricultura: Durand; Comerç: Chaumet; Instrucció pública: De Monzie; Colònies: Hesse; i Pensions: Anteriou.

Sotsecretaris: Presidència, Bonet; Guerra, Cassola; Marina mercant, Danielou; Aeronàutica, Eynac; Belles Arts, Morel, i Regions alliberades, Schimds. S'ha suprimit el Ministeri de Regions allibarades, transformant lo en Sots-secretaria, s'ha creat també la sots-secretaria de la Presidència i s'ha suprimit la de Comunicacions agregant-la a la de Comerç.

El nou ministeri és format a base de republicans socialistes del grup de Painlevé i de radicals del grup de Herriot. Hi figuren dos ex-presidents del Consell—Briand i Caillaux—, un socialista independent—Laval—i quatre senadors radicals. Els demés són diputats, llevat de Caillaux que no ostenta representació car sufria condempna i estava privat de drets civils fins que fou, fa poc, amnistiat, juntament amb el seu antic ministre Malvy.

Paul Painlevé fou nat a París en 3 de desembre de 1863. Es un notable professor de matemàtiques i membre de l'Acadèmia de Ciències. Des de maig de 1910 és diputat per París, havent sigut ministre d'Instrucció pública en 1917 i subsegüentment President del Consell de ministres.

Joseph Caillaux, la designació del qual per la cartera de Finances ha causat tan fonda impressió, nasqué a Mans, 1863 i a 36 anys fou ja ministre de Finances en el ministeri presidit per Waldeck-Rousseau exercint el càrrec tres anys consecutius i tornant-lo a exercir, des de 1906 a 1909, en el ministeri presidit per Clemenceau. Des de 27 de juny de 1911 fins a darrer de gener de 1912 fou president de ministres fent-se, durant aquest período, el tractat amb Alemanya pel qual França cedia 275.000 kilometres quadrats del Congo francès a Alemanya a canvi del reconeixement del Protectorat francès al Marroc. En desembre de 1913 ocupà novament la cartera de Finances ço que donà lloc a la famosa campanya del diari parisiene «Le Figaro» denunciant suposades combinacions secretes de Caillaux fins que, en 16 de març de 1914, la muller de Caillaux va matar a tres de pistola al director de l'esmentat diari, M. Gaston Calmette. En 14 de gener de 1918, governant Clemenceau Caillaux fou empresonat i se li seguí procés per «tractes amb l'enemic». Va estar a punt d'ésser condempnat a mort com Bolo Paixà i Duvol, pero va escapar amb alguns anys de presó de qual condempna fou recentment amnistiat.

BULGARIA.—**El terrorisme.**

L'endèmic terrorisme de Bulgària, ha pres aquesta dies proporcions ateradores. Des del juny de 1923, quan un cop d'estat va enderrocar el govern agrari de Stambulinsky i aquest fou assassinat quan intentava salvar la frontera, la llista de crims i malvestats no s'ha interromput. Macedonis, comunistes, agraris i lliberals rivalitzen en la trista tasca d'aniquilar-se recíprocament. El lector ja coneix l'assassinat del capdill macedoni Todor Alexandroff i les seves funestes derivacions. Els conspicuus de una i altra banda han anat calent, però els mes castigats han sigut els personatges de l'actual situació i llurs satèlits Segons dades oficials, en pocs mesos han resultat assassinats 41 agents de policia i funcionaris de l'Estat i 120 alcaldes, professors i sacerdots.

Aquests darrers dies la situació se ha fet ja insostenible. Pels carrers de Sofia fou mort a trets la nit del 14 de abril el ministre i cap de la secció local de l'Entente democràtica, general Constantine Georghieff. El mateix dia, pel camí d'Orfanie, fou atacat l'automòbil del rei, escapant ell il·lès, pero morint els seus acompanyants. El dia 15 fou assassinat el diputat comunista Aneu Effendi i el 16, mentre es celebraven a la catedral dels Set Sants de Sofia, els funerals de Georghieff, esclatà una bomba de dinamita que va causar 150 morts i mes de 200 ferits. Entre els morts hi figuren l'alcalde de Sofia, els generals Davidoff, Naidenoff, Nezeroff, Loloff, Zlataroff i Popoff, el Prefecte de policia, els diputats Ratschedd, Lekarsky, Kolouchefff i Tzanoff, el ministre de Ferrocarrils i el secretari de la Presidència del Consell. Entre els ferits hi ha el President del Consell de ministres, professor Tzankoff, i els ministres de la guerra i del Interior. La catedral va resultar tan deteriorada que amenaça desplomar-se una nau.

Encara el dia 18 fou assassinat el director de la Presó central sense que es podessin haver els assassins. Les recerques de la policia acusen a l'organització comunista fomentada des de Moscou i de Viena. Els Soviets neguen aquesta llegenda que, ara com ara, sembla grotesca. El fet és que s'ha proclamat a tota Bulgària la llei marcial i s'han format patrulles de voluntaris que vigilen de nits la ciutat de Sofia on després de les set del vespre no's permet la lliure circulació. La Conferència d'Ambaixadors ha autoritzat al Govern per a augmentar els contingents armats i s'inaugura un período de rigor amb el qual el Govern ofereix posar fi als atemptats i assegura que no es repetiràn selvatjades com la de la Catedral de Sofia en la qual, demés de morir-hi els personatges esmentats i 50 oficials superiors de l'exèrcit, hi moriren també 20 dones 10 criatures.

TURQUIA.—**La fi de la revolta kurda**

El dia 15 d'aquest mes, en la vila de Charenjur, entre Varto i Mush, fou capturat el célebre Xeikh Said, cap principal de la revolució kurda juntament amb el Xeikh Abdullah i tot l'estat major llur. Presoners els capdills, les nombroses bandes de kurdes que fèien armes contra Turquia, es rendiren en massa.

Unes 30 persones han estat ja executades en virtut de sentències de la cort marcial o dels nous Tribunals de l'independència. Entre aquestes hi figuren Yusuf Zia Bey, abans diputat per Bitlis i el coronel regular Halid Bey i altres personalisats distingides. Els capdills presoners seran jutjats pels Tribunals de l'Independència a Diardekir i es confia conèixer per ells el fonament real de l'insurrecció kurda.

L'èxit del govern d'Ismet Paixà és indiscutible car malgrat les proporcions de la revolta ha estat dominada en poques setmanes. Ara es proposa canviar el règim polític del Kurdistan llevant poder als *beys* que sostenen un règim semi-feudal i són, en general, adversaris de la República. Es dividirà el país en districtes en front dels quals hi hauran delegats militars d'Angora que dirigiràn l'administració pública del territori. Així creuen impossible la rebrotada d'aquests moviments religiosos i separatistes que no són altra cosa que moviments reaccionaris fomentats pels grans terratinents i senyors feudals.

La correspondència d'administració de JUSTICIA SOCIAL, (girs, reclamacions, canvis d'adreça), per que no sufreixi cap retard, preguem es dirigeixi a Marçal Badia, carrer Llovera, 13, Reus.

Correspondència de Redacció

S. M. *Ciutat.*—Va el vostre darrer article polític, l'únic que ens ha estat possible d'inserir. El darrer treball literari no es tan reeixit com els anteriors. Agraim vivament el vostre amical interès.

J. Escarpenter, *Canet de Mar.*—Ens dolgué no poder publicar la nova que ens comunicaveu puix fou rebuda quan el número estava en màquina. Penseu que tenim de passar l'original per la censura ens convé tenir-lo sis dies per endevant. Saludeu als amics!

No servirem cap suscripció que no vingui acompanyada del seu import.

Preguem als nostres suscriptors per trimestres se serveixin renovar llur suscripció.

Correspondència administrativa

En la llista dels que retornen els nostres girs sense explicacions, hi figurava indegudament el nom de Isidre Verdaguer de Malgrat. El canvi d'adressa d'aquest amic va donar lloc a una duplicitat de noms, cosa que lamentem, declarant que no solament està al corrent de suscripció, sinó que ha demostrat el seu entusiasme pel nostre periòdic difundint-lo i contribuint voluntàriament al seu sostenim ent.

Havent rebut explicacions d'abonats que ens havien retornat els nostres girs, entre ells En Joaquim Sala Pons d'Hospitalet i N'Assumpció Suriñach de Vich, suspenem la publicació dels noms dels restants suscriptors que es troben en aquell cas a fi d'evitar el cometre injusticies com les anotades i que lamentem sinceram ent.

Barcelona.—L. B.—En efecte, és força lamentable el que em manifesta. No li puc indicar on el venen; jo em creia que era en tots els quiosc s. Estic fent el tiratge del segón volum, i tan prompte estigui llest li tramesaré els dos. Em penso que serà dins quinze dies. Passo la seva lletra a la Redacció.

ELS QUE HAN ATES ELS NOSTRS GIRS, i que tenen pagada llur suscripció fins a la data que s'expressa.

Madrid.—Julià Nougués, Setembre de 1925.
Lluchmayor.—«La Nueva Vida», Gener 1925.
Port-Bou.—J. M. R., Octubre 1924.
Mataró.—S. M., Març 1925.
Granollers.—E. M., Març 1925.
» R. M., id. id.
» A. C., id. id.
Molins de Rey.—J. M. P., Agost 1925
Liñola.—M. J., Abril 1925.
Tarragona.—M. G., Setembre 1925.
» M. S., id. id.
Vendrell,—J. F., Agost 1925.
Zaragoza.—G. B., Setembre 1925.
Sabadell.—A. B., Agost 1925.
» J. C., Agost 1925.
» S. C., Maig 1925.
» J. V., Agost 1925.
» R. D., id. id.
» J. M., id. id.
» J. N., id. id.
» S. S. C., id. id.
» J. S., id. id.
» I. S. B., id. id.
Granadella.—J. Ll., Febrer 1926.
Lleida.—H. T., Novembre 1925.
Tarragona.—F. P. de C., Debre. 1925
Riudecols.—R. M. M., Setembre 1925
Lleida.—J. A., Setembre 1925.
» F. B., Novembre 1925.
» C. Rep., Desembre 1925.
» J. E. A., Setembre 1925.
» S. E., Maig 1925.
» J. S., » 1925.
» A. B., Octubre 1924.
Serra d'Almos.—S. d'A., Nov. 1925.
Mataró.—F. R., Març 1925.
Capellades.—R. R., Setembre 1925.
Dosaigües.—A. R., Setembre 1925.
Montgat.—C. R., Setembre 1925.

(Continuarà)

"Company!"

per Màxim Gorki

PREU: 10 cèntims

Demaneu aquest interessant fullet a l'administració de JUSTICIA SOCIAL

Si hom es diu lliberal, i per justificar-ho, obra lliberalment però sense posar-hi el cor, es trobarà en una posició tan mesquina que la seva vida no podrà cumplir res d'excelent. Inútil haurà sigut la seva naixensa, i inútil la seva mort.

Del TRIPITAKA XINESC

Si ets conscient veuràs clarament el camí del teu deure:

Com a home, has d'ésser socialista.

Com a obrer, deus sindicarte.

JUSTICIA SOCIAL és l'únic periòdic de la nostra terra que recull en un sol ideari tots els desitjos del poble

Justicia Social

SETMANARI SOCIALISTA

2.a època

CIÈNCIES - LITERATURA - ARTS

REDACCIÓ:

Carrer de Guardia, 14, pral. - BARCELONA

ADMINISTRACIÓ:

Marcial Badia, Llovera, 13. - REUS

REDACTORS I COL·LABORADORS:

Gabriel Alomar - Serra i Moret Josep Comaposada - Alfons Maseras - Dr. Aguadé Miró - Cristòfor de Domènec - J. Carner Ribalta - J. Llorens i Artigas Dr. Emili Mira - Vicens Vilarassau Dr. Joaquim Xirau - Francesc X. Casals - "Apa„ - Rossend Llates Dr. Muntanyà - Francesc Viladomat - Sara Llorens - Manuel Galés "Galdric„ - Marius Vidal - Ferrán Culto - B. Farré - Josep Ricart i Sala - Manuel Escorza - Dr. J. Estadella Arnó - J. Recasens i Mercadé - Rafael Campalans - Francesc Gandia - Dr. Josep Amorós Emili Saleta - "Shum„ - F. Cañadas - Josep M.a de Sucre - J. Roure i Torrent - Manuel Alcàntara i Gusart - Dr. Cosme Rofes - Ignasi Iglesias - Roc Guinart - Puig Pujades - Joan Fronjosà - Balagué Baró - R. Ràfols Camí - Jaume Cardús - J. Duràn i Guardia - Joan Forment.

REDACTORS-CORRESPONSALS

Albert Schueeberger - Rafael Ramis, *França*
Joan Comorera.—*Argentina*
Carlota Goteres.—*Xile*
René Lyr.—*Bèlgica*
Roberto Marvasi.—*Itàlia*
Dr. Andrés Ovejero.—*Madrid*

PREUS D'ABONAMENT:

Catalunya i Provincies:

Trimestre, 2'50 ptes. - Mig any, 4'50 ptes. Un any, 8 ptes.

Estranger:

Mig any, 5'75 ptes.
Un any, 10'50 ptes.

JUSTICIA SOCIAL *és l'únic periòdic socialista que es publica a Catalunya. Teniu el deure d'ajudar-lo.*

SUSCRIVIU-VOS-HI

personalment a la redacció o a l'administració, o bé trametent l'import de l'abonament a l'administrador, amb segells de correu, gir postal, etc.

Imp. BIBLIOTHECA. - Reus.